

Pijn, cognitie en motoriek bij de ziekte van Parkinson

Gepubliceerd: 06-02-2018 Laatste bijgewerkt: 12-04-2024

Het primaire doel van dit onderzoek is te onderzoeken of bij de ziekte van Parkinson pijnbeleving toe- of afneemt wanneer de cognitieve functies verminderen. Vervolgens zal worden bekeken in hoeverre deze relatie samenhangt met de verschillende...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Bewegingsstoornissen (incl. parkinsonisme)
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON44397

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

PaCoMo Parkinson

Aandoening

- Bewegingsstoornissen (incl. parkinsonisme)
- Cognitieve en aandachtsstoornissen en -afwijkingen

Synoniemen aandoening

ziekte van Parkinson

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Vrije Universiteit

Overige ondersteuning: Stichting ParkinsonFonds

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: cognitie, motoriek, parkinson, pijn

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is pijn, gemeten met behulp van zelf-rapportage vragenlijsten en visuele pijnschalen.

De belangrijkste voorspellers zijn cognitief functioneren, bepaald aan de hand van neuropsychologisch onderzoek, en motorisch functioneren, bepaald met behulp van observationele schalen.

Secundaire uitkomstmaten

De secundaire onderzoeksvariabelen zijn sensorisch functioneren met behulp van Quantitative sensory testing en stemming (depressie, angst en apathie), bepaald met behulp van vragenlijsten.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

De ziekte van Parkinson is een neurodegeneratieve aandoening die wordt gekenmerkt door cardinale motorische symptomen en wordt veroorzaakt door degeneratie van dopaminerge neuronale systemen. Naast de motorische klachten verschijnt er gedurende het beloop van de ziekte ook een scala aan niet-motorische klachten. Voorbeelden hiervan zijn slaapproblemen, cognitieve achteruitgang, depressie, sensorische stoornissen en pijn.

Pijn heeft een grote negatieve impact op de kwaliteit van leven en blijkt aanwezig te zijn bij een meerderheid van de patienten met de ziekte van Parkinson. In andere studies op het gebied van dementie is aangetoond dat de perceptie van pijn verandert naarmate de cognitieve functies achteruit gaan. Dit is zorgwekkend aangezien dit bij mensen met cognitieve achteruitgang kan leiden tot onderbehandeling van pijn. Bij de ziekte van Parkinson worden verschillende types pijn gezien. Een dikwijls voorkomend type pijn is (centraal) neuropathische pijn. Hoewel deze vorm van pijn wordt omschreven als

de meest pijnlijke lijkt er weinig over bekend te zijn, evenals de beste behandeling.

Een van de motorische complicaties die leidt tot orofaciale pijn en nieuwelijks aandacht krijgt bij de ziekte van Parkinson is bruxisme. Bruxisme komt voor bij diverse bewegingsstoornissen en er lijkt steeds meer bewijs te zijn dat centrale mechanismen, met name in de basale ganglia, hier een rol bij spelen.

Doel van het onderzoek

Het primaire doel van dit onderzoek is te onderzoeken of bij de ziekte van Parkinson pijnbeleving toe- of afneemt wanneer de cognitieve functies verminderen. Vervolgens zal worden bekeken in hoeverre deze relatie samenhangt met de verschillende aspecten van motorische klachten, inclusief bruxisme. Het secundaire doel van deze studie is het in kaart brengen van de kennis van huisartsen, neurologen en tandartsen over pijn bij de ziekte van Parkinson en de behandeling hiervan. Dit zal worden onderzocht via vragenlijsten en vervolgens zal er een "toolkit" worden ontwikkeld in de vorm van een stroomdiagram voor de behandeling van de verschillende types pijn bij de ziekte van Parkinson, om te worden gebruikt door huisartsen, neurologen en tandartsen.

Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet is een observationele cross-sectionele studie.

Inschatting van belasting en risico

Deelname aan het onderzoek betekent voor de proefpersonen eenmalige bepaling van het cognitief functioneren (60 minuten), invullen van vragenlijsten over pijnbeleving (10 minuten), observatie van motorisch functioneren (15 minuten), testen van het sensorisch functioneren (10 minuten) en invullen van stemmingsvragenlijsten over depressie, angst en apathie (15 minuten). Het deelnemen aan dit onderzoek brengt voor de deelnemers geen risico's mee anders dan mogelijke vermoeidheid door het neuropsychologisch onderzoek, welke meestal verdwijnt na een korte pauze.

Deelname aan het onderzoek levert voor de deelnemers geen direct voordeel op, maar meer inzicht in de relatie tussen de primaire onderzoeksvariabelen kan op de korte termijn een belangrijk positieve bijdrage leveren aan de behandeling van pijn bij de ziekte van Parkinson door huisartsen, neurologen en tandartsen.

Contactpersonen

Publiek

Vrije Universiteit

van der Boechorststraat 1
Amsterdam 1081 BT
NL

Wetenschappelijk

Vrije Universiteit

van der Boechorststraat 1
Amsterdam 1081 BT
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

diagnose idiopathische ziekte van Parkinson

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

onvoldoende kennis van de Nederlandse taal,
acute psychose,
wilsonbekwaamheid bij diagnose dementie

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 11-04-2018

Aantal proefpersonen: 110

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 06-02-2018

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register

CCMO

ID

NL63114.029.17